

## **Dan hrvatskog gospodarstva u Gospodarskoj komori Rheinhessen, Mainz**

U *Gospodarskoj komori grada Mainz-a* održana je 25. veljače 2003. konferencija o poslovnim mogućnostima i okvirnim uvjetima poslovanja njemačkih gospodarstvenika u Hrvatskoj. Skupu je prisustvovalo oko pedesetak gospodarstvenika.

Okupljene je pozdravio dr. Harald Augter, predsjednik Gospodarske komore i predsjednik Njemačko-hrvatskog društva u Mainz-u.

U ime *Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Frankfurtu* pozdravio je nazočne osobe domaćin Silvio Kus. Uvod u temu o poslovnim mogućnostima i okvirnim uvjetima poslovanja za njemačke gospodarstvenike pripremio je gospodin Thomas Gindele, delegat njemačke privrede u Hrvatskoj.

Iako za poduzeća sa područja *Gospodarske komore Rheinhessen* gospodarski odnosi s RH iznose u odnosu na globalne tokove poslovanja tek manje od 0,3% razmjene robe i usluga, ipak je to za Mainz kao grad-partner Zagreba, kao i za bilateralne odnose republika Njemačke i Hrvatske, izvanredno važan podatak. Taj je odnos bio prepoznatljiv ne samo u broju predstavnika, kako je primijetio delegat Gindele, nego i u srdačnosti atmosfere prijema, posebice od strane Gospodarske komore.

Konzul gerant (otpravnik poslova) Silvio Kus naveo je pozitivne smjernice u razvoju hrvatskog gospodarstva i naglasio kako hrvatski prirodni i društveni resursi pružaju dobre mogućnosti za razvoj i isplativost ulaganja.

Gospodin Hans-Christian Arlt, iz *Ministarstva za gospodarstvo, promet, poljoprivredu i vinogradarstvo pokrajine Rheinland-Pfalz* informirao je skup o planovima za posjet Sisačko moslavačkoj i Slavansko-brodskoj županiji. Delegacija je u svibnju 2003. (od 12. do 16. 05.2003.) boravila u tim hrvatskim županijama.

Praktična su iskustva iz poslovnih odnosa iznijeli :

- Dieter Arning, direktor poduzeća Jakob Becker GmbH & Co. KG, Mehlingen, koji nudi uslugu sabiranja, odvoza i deponiranja smeća,
- Eberhard Rathgeb, direktor tvornice Polyplast-Mainz GmbH, koja izvozi plastične žličice za sladoled u Hrvatsku i
- Frank Sauerbrey, direktor tvornice Schott Boral, d.d. Pula (Schott Mainz je preuzelo proizvodnju stakla u Puli).

U raspravi su razmijenjena mišljenja i predavačima postavljena pitanja.

Navedene su poteškoće hrvatskog sudskog sistema koje je preopterećeno parnicama. Prema navedenim podacima o robnoj razmjeni, ipak je očito, kako teškoće nisu prepreka za uspješno poslovanje njemačkih privrednika u Hrvatskoj. Njemačko gospodarstvo izveze godišnje robe u vrijednost od € 1,6 milijarde. Povratni je tok iz Hrvatske vrijedan tek € 600 milijuna. Hrvatsko gospodarstvo ima doduše čvrstu osnovu i pozitivan, iako slab porast, ali u robnoj razmjeni s inozemstvom pokazuje kontinuirano negativnu bilancu. U 2002. je izvoz iznosio € 5,510 milijardi kod uvoza od € 9,941 milijardi. To predstavlja odnos od ca. 1:2.

Taj je odnos u njemačko-hrvatskoj razmjeni nepovoljniji, tj. ca.1:3, kod 600 milijuna € izvoza prema 1,6 milijardi uvoza.<sup>20</sup>

Postoje dobri razlozi da njemačko gospodarstvo bude zadovoljno. Možemo li mi biti zadovoljni s takvim učinkom?

Negativna bilanca u visini od gotovo milijardu Eura, znači za hrvatske potrošače osiguravanje oko 10.000 radnih mjesta u SR Njemačkoj, pod pretpostavkom, da se investicija za jedno radno mjesto procijeni na 100.000 €. <sup>21</sup>

Iz razgovora koji su uslijedili, bilo je i autoru ovog članka teško zaključiti kako bi se u robnoj razmjeni s inozemstvom došlo do preokreta u hrvatskoj negativnoj bilanci.

Usporedno smo ovom skupu mogli pratiti izvješća *Svjetskog gospodarskog foruma* iz Švicarske.<sup>22</sup> Ovaj forum u izvješću od siječnja o.g. postavlja USA na prvo mjesto tablice te navodi za to dva razloga: 1. jeftin riskantan kapital za nove tehnologije ili proizvode i 2. uspješna suradnja američkog gospodarstva sa sveučilišnim i znanstvenim centrima.

U Europi nalazimo slične primjere jedino u Skandinaviji. Hrvatska se nalazi u tom smislu u izuzetno nepovoljnom položaju. Cijena je kapitala doduše niža nego u Njemačkoj, ali je sigurnost, koju banke zahtijevaju (60% vlastitog kapitala) izuzetno nepovoljna. Švicarska je kompanija Clariant, kao usporedba, s tek 10% vlastitog kapitala kupila deset puta vrednija postrojenja u kemijskoj industriji bivšeg Hoechst AG. Takve su se transakcije dešavale i u periodu «tajkunske pretvorbe» u Hrvatskoj, s tom razlikom, što u gotovo niti jednom preuzetom poduzeću nije proizvodnja nastavljena. Slično postupaju i inozemni ulagači, te je prema riječima

<sup>20</sup> Izvor Creditanstalt Bank of Austria: CEE Report 2003.

<sup>21</sup> Savezni ured za zapošljavanje navodi podatak o ca. 53.000 zaposlenih radnika s hrvatskim državljanstvom. BAA 2002.

<sup>22</sup> Weltwirtschaftsforum (WEF): «Global Competitiveness Report 2002-2003.

direktora Schott Borala tvrtke, otpušteno u Puli dvije trećine radnika, a dio domaće proizvodnje obustavljen (Hrvatska je prije bila izvoznik borsilikat proizvoda). U ostatku se poduzeća vrši proizvodnja malih serija koje bi bile preskupe u Njemačkoj ili se pak ne mogu automatizirati.

Predstavnik mi je Hypo-Vereinsbank-e, gospodin Michael Güls izjavio kako de facto za *Hrvatsku riskantni krediti (risk capital) ne postoje!* Prva je premisa američkog uspjeha hrvatskom gospodarstvu nedostižna. Izlaz na mala vrata leži u *joint adventure* poslovnim jedinicama, ali i one podliježu pooštrenim restrikcijama Basel II<sup>23</sup> konvencije banaka, a koje otežavaju pristup malim i srednjim ulagačima.

I suradnja hrvatskog gospodarstva s domaćim sveučilišnim i znanstvenim centrima ima mnoštvo nepremostivih problema. Jedna je od bolnih točaka odliv mladih stručnjaka u inozemstvo. Prema jednom članku iz New York Times-a, USA primaju pomoć u visini od 8 milijardi US\$ putem priliva stranih stručnjaka. 25% su članova US-Akademije znanosti stranci. 16 od 43 američkih Nobelovaca za fiziku i kemiju završili su svoju izobrazbu izvan USA.<sup>24 25</sup>

Sa 40 do 50 tisuća hrvatskih intelektualaca u dijaspori, "poklonila" je naša domovina, u smislu besplatnog izvoza u razvijene zemlje novčanu protuvrijednost od preko € 6 milijardi.<sup>26</sup>

Razgovori su na tu temu nastavljeni i na zasebnom susretu Gospodarske komore i Društva bivših studenata hrvatskih sveučilišta (AMAC). I ovoga puta je hrvatska delegacija našla u Mainz-u, prema

riječima predsjednika dr. Augtera, otvorena vrata i srce. I to je baš bila još jedna prilika da se ustanovi, kako se za hrvatske interese i za hrvatske potrebe trebaju boriti sami Hrvati. Povezivanje je sveučilišnih zadaća i gospodarskih ciljeva duga i uspješna tradicija u anglosaksonskim zemljama. Iako trebamo biti svjestni da se pukim kopiranjem tuđih tradicija može puno toga izgubiti, pogled na deklaraciju rektorice Zagrebačkog sveučilišta potvrđuje potrebu povezivanja i udruživanja bivših studenata, diplomanata i prijatelja Sveučilišta:

"...Posebice valja uspostaviti svjetsku mrežu udruga AMAC-a s jakom i učinkovitom središnjicom u Zagrebu. Jer AMAC / AMCA Mundus, kao i domovinska akademska i šira zajednica osjećaju sve izrazitiju potrebu stalnog i sustavnog doticaja i suradnje koje su od neprocjenjive su važnosti za širenje naše znanosti i kulture u dijaspori, kao i za golemi potencijal koji znanost prenosi u domovinu.

Cilj je povezivanja i udruživanja bivših studenata, diplomanata i prijatelja Sveučilišta upravo promicanje ugleda i dobrobiti Sveučilišta u svijetu, kulturno-civilizacijskih tečevina što nam ih je hrvatska uljudba preko hrvatskih sveučilišta ostavila u naslijeđe, promicanje hrvatske znanosti, prosvjete, kulture, jezika, pismenosti i svake druge djelatnosti, a koje bivše studente i diplomante povezuje u skladnu zajednicu *Almae Matris* Alumni.

Ovim zajedničkim glasilom svih udruga AMAC / AMCA u zemlji i svijetu želimo postići da Sveučilište u Zagrebu postane međusobna spona – razlog i povod okupljanja te susreta po cijelom svijetu raspršenih bivših studenata i prijatelja Sveučilišta, njihova uključivanja u sve oblike znanstvenog i kulturnog života u Hrvatskoj. Nadalje da predstavlja Sveučilište i njegova nastojanja da se obnovi i modernizira – da postane snažno, cjelovito i autonomno, dakle moderno, prestižno i prepoznatljivo Sveučilište u kojemu bismo svi zajedno djelovali i u kojemu bismo se svi zajedno brinuli za budućnost znanosti i visokoškolske nastave u Hrvatskoj. Samo takvo Sveučilište, otvoreno prema svim problemima koje život nameće, može na moderan, racionalan i učinkovit način ostvarivati svoju misiju.<sup>27</sup> "

Ivica Košak

<sup>23</sup> Pod utjecajem globalizacije i internacionalizacije tržišta novca, porasta koncentracije i pojačane konkurencije, menadžment kreditnih rizika u bankama sve više ulazi u centar pažnje. Potiskivanje konkurencije s tržišta na bankovnom sektoru odražava se u konkurenciji kondicioniranja kao i u reduciranim zahtjevima boniteta – razvitak koji je dodatno pojačan uz primicanje financijskih nebankarskih ustanova na tržište. Pri tome se premalo obraća pažnja na istovremeno pojavljivanje novih rizika u kreditnom poslu. **Zdenka Blažević: Basel II – die zukünftige Bedeutung des Ratings für das Kreditrisikomanagement**

<sup>24</sup> Gregory Henderson, visoki komesar Instituta za obrazovanje i znanost UN: *Milliardenersparnis durch Intelligenz-Import-Entwicklungshilfe in Höhe von 16 Milliarden DM haben die USA bisher in Form von zugewanderten Fachkräften aus der übrigen Welt erhalten. Nach der Schätzung von Gregory Henderson, einem hohen Beamten des Instituts für Ausbildung und Forschung der UN, hat Amerika Ausbildungsinvestitionen dieser Höhe für Ärzte, Wissenschaftler und Ingenieure gespart. Henderson veröffentlicht seine Zahlen jetzt in einem Leserbrief an die "New York Times". Zehntausende begabter Einwanderer kommen aus Westeuropa und den Entwicklungsländern, erklärte er. Ihr Beitrag zur Volkswirtschaft der USA ist möglicherweise größer als der Gesamtwert der amerikanischen Auslandshilfe seit 1949.* <sup>27</sup> Prozent der amerikanischen Krankenhausärzte sowie ein Viertel aller Mitglieder der US-Akademie der Wissenschaften wurden ebenso wenig in den USA ausgebildet wie 16 der 43 amerikanischen Nobelpreisträger in Physik und Chemie. Es ist fast unbekannt, sagte Henderson, dass Amerika vielen entwickelten und unterentwickelten Ländern einen bedeutenden Teil von Wissen und Ausbildung entzieht, um sich damit seinen Platz an der Spitze der Menschheit zu sichern.. PAM

<sup>25</sup> Dipl. Ing Milan Prezelj: *Ausbildungskosten: Dipl. Ing ~ 300 000 DM, Dr. Ing. 350 000 DM*

<sup>26</sup> Prof. Žarko Dolinar, intervju, Večernji list 13.04.2002.

<sup>27</sup> Prof. dr. Jasna Helena Mencer u GLASNIKU SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 01.03.2003.

**„Kroatien im Vorfeld des EU-Beitritts  
NEUE GESCHÄFTSCHANCEN FÜR DEUTSCHE  
UNTERNEHMEN“**

Skup je pod gornjim naslovom održan 01. prosinca 2003. godine kao informativna priredba organizirana u suradnji Generalnog konzulata R. Hrvatske, IHK Frankfurt i Njemačko-hrvatske industrijskotrgovinske komore Zagreb.

Cilj je priredbe bio zainteresiranima dati obuhvatan uvid u trenutnu gospodarsku situaciju u Hrvatskoj, te motivirati njemačke tvrtke na investicijska ulaganja u Hrvatskoj.

U pozdravnoj je riječi dr. Karin Zeni, direktorica Industrijsko-trgovinske komore Frankfurt, pozdravila 40-tak nazočnih sudionika i referenata, te naglasila, da je inicijator ove priredbe bio gospodin Silvio Kus, konzul pri Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Frankfurtu.

Referenti:

- Thomas Gindele, direktor Njemačko-hrvatske industrijsko-trgovinske komore Zagreb, koja je osnovana prilikom posjete kancelara Schrödera prije 4 tjedna u Hrvatskoj i koja u ovom trenutku broji 175 članova.
- Dr. Helmut Kern, voditelj referata (izvještajni voditelj) pri Ministarstvu gospodarstva, prometa i razvitka pokrajine Hessen iz Wiesbadena.
- prof. dr. Zoran Pokrovac, suradnik tvrtke Haarman, Hemmelrath & Partner iz Frankfurta na Majni kao i sveučilišta u Splitu.
- Hermann Becker – direktor tvrtke Polyplast-Mainz GmbH.
- Dieter Arning – član uprave/direktor odjela rada s inozemstvom iz tvrtke Jakob Becker GmbH & Co. KG, Mehlingen.

U uvodnom je dijelu spomenuta studija Svjetske banke, koja hvali napredak Hrvatske. Naglašeno je, kako se Hrvatska nalazi na putu da razvije dobro tržišno gospodarstvo, pri čemu je naročito istaknuto *poboljšanje investicijske klime* (što je od posebnog interesa za potencijalne investitore), a koje predstavlja izravnu posljedicu pozitivnih promjena

**„Hrvatska u predvorju ulaska u EU  
NOVE POSLOVNE MOGUĆNOSTI ZA  
NJEMAČKA PODUZEĆA“**

na području pravnog sustava odnosno pojedinih zakona. Osim pozitivnih aspekata studija se kritički osvrće i na probleme zemlje, a to su *visoka nezaposlenost te visoki državni deficit*.

Dr. Kern je objasnio u svom dijelu izlaganja stav Ministarstva gospodarstva pokrajine Hessen prema Hrvatskoj ističući, da ministarstvo prati gospodarski razvitak zemlje, te da su do sada zabilježeni samo dobri kontakti s Hrvatskom. On je naglasio, da gospodarstvo Hessena i dalje pokazuje interes za Hrvatsku, štoviše, da je interes za našu zemlju čak i porastao. O tome svjedoči i, za ožujak slijedeće godine, planiran posjet velike gospodarske delegacije Hessena Hrvatskoj i to kao izraz nastojanja ministarstva da vodi i prati hessensko gospodarstvo u Hrvatsku. Cilj je tog putovanja da se zainteresiranima omogući povezivanje s predstavnicima gospodarstva u Hrvatskoj pa se time olakša i ubrza poslovna suradnja.

Izlaganje je gospodina Kusa imalo, nakon uvodnog dijela, konkretan sadržaj. On je na temelju statističkih podataka Hrvatske gospodarske komore prikazao za Hrvatsku, realan značaj vanjske trgovine s Njemačkom. On je istaknuo, da je SR Njemačka zapravo najvažniji vanjsko-trgovinski partner Hrvatske, jer se, primjerice, 55% sveukupnog vanjsko-trgovinskog prometa Hrvatske 2002. godine odvijalo s Europskom unijom, a u tom su sklopu najvažniji partneri SR Njemačka, Italija i Austrija.

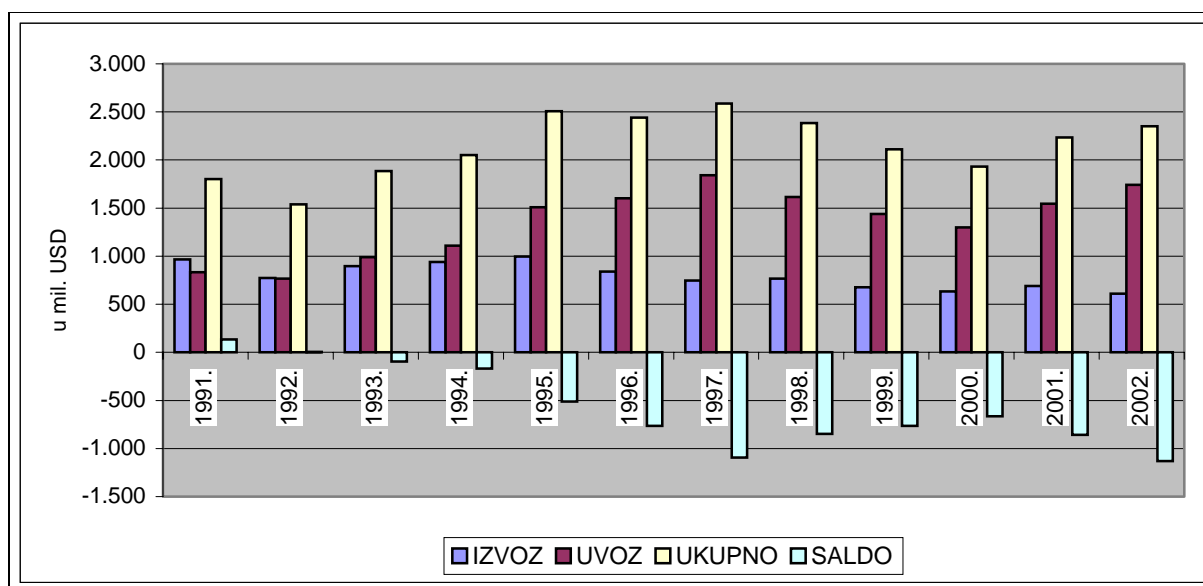
Prema podacima je od siječnja do rujna 2003. godine Njemačka na 3. mjestu po značaju u hrvatskom izvozu, a na 2. mjestu u uvozu.

*Podaci iz Hrvatske gospodarske komore Zagreb*

Nominalno je izvoz u Njemačku 2002. godine iznosio 600 miliona \$, a uvoz iz Njemačke 1,5 milijardi \$, što znači u omjeru 1:3, odnosno da nam je uvoz iz Njemačke trostruko veći.

Isto je tako istaknuo, da je Njemačka drugi investitor po veličini ulaganja u Hrvatskoj.

Na području je turizma Njemačka, prema podacima Hrvatske turističke zajednice, najvažniji partner. Taj sektor bilježi porast od 5%.



U daljnjem je tijekom gospodin Kus spomenuo odnos Hrvatske i EU. Naveo je pri tome i službeni zahtjev Hrvatske za prijem u EU, kao i provođenje Stabilizacijskog programa, kojim se aktivno odvija prilagođavanje evropskim normama, naglašavajući time rastući značaj EU i Njemačke za Hrvatsku. S političkog je aspekta istaknuo, da su sve stranke u Saboru složne u pitanju provođenja potrebnih reformi za prijem i integraciju u EU. Osvrnuo se i na kronologiju važnih događaja u svezi pristupa EU, kao što je upitnik EU i uručivanje odgovora od strane premijera Račana.

Tu je naravno došlo i pitanje iz publike o nedavno proteklime izborima. Odgovor je jasno potvrdio, da vanjska politika ostaje onakva, kako je to već utvrđeno, bez obzira na to, tko dolazi u vladu.

Kao predstavnik Njemačko-hrvatske industrijsko-trgovinske komore iz Zagreba istaknuo je gospodin Gindele, da je njemačko gospodarstvo u Hrvatskoj premalo zastupljeno, štoviše, izrazio je bojazan, da njemačko gospodarstvo lakomisleno prepušta to tržište drugim susjednim zemljama kao što su Italija i Austrija. Tako simptomatičnim područjem smatra i ulaganja u *bankarstvu*. To je naime područje na kojem su njemačke banke, investirajući preko ispostava u Austriji, taj sektor upravo izgubile.

Kao ključni motivirajući pokazatelj on ističe gospodarski porast u Hrvatskoj u visini od 5,2%, a koji je postignut uglavnom u turizmu, građevnoj industriji, posebice u gradnji cesta Zagreb-Rijeka i Split), te u privatnoj potrošnji.

U svom je izlaganju kritički obradio pojedine gospodarske sektore u Hrvatskoj kao interesantna područja ulaganja:

- 1) **Brodogradnja** - pri čemu bi poticanje tog sektora trebalo usmjeriti tako da on bude dostavljač za Njemačku, posebice u vezi s turizmom. Kao pozitivan je primjer s tog područja naveo jedan veliki projekt u visini od 160 milijuna €, a to je brodogradilište luksuznih jahti u Puli, koje vode investitori iz Bavorske.
- 2) **Turizam** – koji obilježava kao rastuće tržište broj 1. Zabilježeno je 1.000.000 noćenja gostiju iz Njemačke, ali i naglašava ogromnu potrebu daljnje izgradnje. Hoteli su uglavnom u rukama države, u njemačkim se rukama nalaze samo 3-4 hotela. On je ustvrdio da su Talijani na tom sektoru mnogo aktivniji od Nijemaca, te da na taj način gube to probitačno tržište.
- 3) **Prerada metala, strojarstvo i proizvodnja alatnih strojeva**- za koja područja navodi vrlo pogodne mogućnosti.
- 4) **Tekstilna industrija** - ističe konkurentnost Hrvatske u pojedinim područjima.
- 5) **Poljoprivreda** - u Hrvatskoj ima poseban značaj, jer taj sektor ima optimalne pretpostavke i kako Nijemci kažu: «Man

braucht in Kroatien nur einen Besenstiel in den Boden zu setzen und es wächst was.» (U Hrvatskoj treba samo držak od metle zabiti u zemlju i već nešto raste).

Kao problem tog sektora navodi stukturane momente, gdje se uglavnom radi o dobrima, koji predstavljaju kombinata ili se radi o malim površinskim jedinicama.

- 6) **Zaštita okoliša** – to posebno ističe kao izuzetno važan sektor za SR Njemačku.

U tom kontekstu spominje već započete projekte na Jadranu – na pr. novi projekt vezan uz čistu vodu u koju je uključeno 40 općina.

- 7) **Obnavljajuća energija** - važno područje u čiji prilog govori i donošenje

novog zakona o energijama U Hrvatskoj. Naglašava i potrebu gradnje manjih proizvođača energije (solarne ili druge) a posebice na otocima. U tom sektoru vidi veliki potencijal za njemačko gospodarstvo.

U svom je obimnom i informativnom izlaganju postulirao gospodin Gindele s jedne strane, realne šanse uključivanja njemačkog gospodarstva u Hrvatskoj, a s druge strane, s njima usko povezane tekuće probleme u zemlji.

- a) **Prednosti / šanse** – gosp. Gindele je u nekoliko navrata naglasio da je njemačko gospodarstvo do sada premalo cijenilo i uočavalo mogućnosti kao i prednosti hrvatskog tržišta u najširem smislu:

- *Visoki stupanj obrazovanja radne snage*
- *Prednosti na području troškova rada, koji su, realno gledano, niži u Hrvatskoj*
- *Fleksibilni uvjeti rada*
- *Investicijski poticaji – kao što je Zakon o unapređenju investicija, kojim se očekuje čak i snažniji proces razvitka, s obzirom na brže donošenje odluka u koalicijskoj vladi, koja je sastavljena samo iz dviju stranaka.*

- b) **Problemi**

- *brojne zapreke birokratske prirode, a što je tipično za zemlje koje se nalaze u procesu tranzicije*
- *problemi na području provođenja pravnih postavki, posebice preopterećenost sudova*
- *velika opterećenost izdavanjima*

- *preveliki troškovi financiranja koji i dalje rastu (kamate)*
- *pouzdanost političkih odluka*

Kao sažetak ovih izloženih prednosti i nedostataka, naglasio je gospodin Gindele da ovi problemi nisu nikakva novost, nego nasljedstvo iz prošlosti i da Hrvatska uspješno radi na tome da im umanjí značaj te da ih i odstrani.

Budući da Hrvatsku smatra najvećim tržištem u porastu ove cijele regije, završio je gosp. Gindele izlaganje sa željom da njemačko gospodarstvo još više pojača angažman u Hrvatskoj.

U diskusiji se mogao čuti i kraći komentar jednog ulagača, koji je zabilježio izuzetno visok promet na području trgovine proizvodima za uštedu pitke vode, što je svakako pokazalo motivirajući efekt.

Na pitanje, odakle takav razvitak, posebice ako se uzme u obzir, da je kupovna moć znatno manja nego u Njemačkoj, uz iste cijene, navedeni su slijedeći razlozi, a koji su tipični za hrvatsko tržište:

- *stanovništvo je u prijašnjim vremenima velikim dijelom stvorilo određenu novčanu supstanciju (uštede)*
- *transfer novca iz inozemstva (većinom obiteljski tokovi)*
- *mogućnosti financiranja pri kupovini (plaćanje u obrocima)*

Nije izostala ni kritička primjedba prof. dr. Pokrovca, da su strana ulaganja uglavnom koncentrirana na Zagreb, što često nije povoljno, jer se gospodarski gledano, neopravdano zaobilaze područja kao primjerice ona što su oštećena u ratu.

Od velikih su planiranih projekata u diskusiji spomenuti

- *izgradnja zagrebačke zračne luke,*
- *u stadiju su planiranja izgradnja nekoliko luka na Jadranu kao na pr. u Rijeci i Zadru.*

Ovaj je dio izlaganja zaokružila dr. Zeni konstatacijom da Hrvatska s obzirom na mali broj stanovnika nije veliko tržište. Ona je međutim od velikog značaja zbog svoje uloge u cjelokupnoj regiji, posebice ako se uzmu u obzir već postojeći susjedski ugovori i s BiH te sa Srbijom i Crnom Gorom. Drugim riječima, Hrvatska predstavlja vrata za ulazak u ove zemlje, jer je predstavnicima njemačkog gospodarstva lakše obrađivati Srbiju i Crnu Goru iz Hrvatske, nego li izravno putovati u te zemlje.

U odnosu na Sloveniju, Zagreb ima prednosti zbog svog položaja, jer je Slovenija mala, a samo je tržište u Hrvatskoj ipak veće, nego što se prvobitno predumijevalo.

U ovom izlaganju neću detaljno izvještavati o izlaganju dr. Pokrovca, koje je bilo vrlo iscrpno, a u kojem je stručno prikazao pravne okvire poslovnog rada i ulaganja u Hrvatskoj. Želim samo spomenuti da on Hrvatsku, koja je 1990. godine preuzela njemačko pravo, što se tiče pravnog sustava - pored Slovenije - označava kao najpovoljniju zemlju za ulaganja u toj regiji.

Na kraju ću se ukratko osvrnuti na izvještaje iz prakse: tvrtke Polyplast d.o.o. (GmbH) iz Mainza i tvrtke Jakob Becker d.o.o. (GmbH) & Co. KG iz Mehlingena

Predstavnici su obadviju tvrtki govorili naročito pozitivno o svojim uspjesima i iskustvima u Hrvatskoj, pri čemu je gospodin Arning posebno istaknuo visoki platežni moral Hrvata. Tvrtka Becker se bavi odstranjivanjem smeća i na području Slavonije te posluje u nekoliko općina. U planu je jedan veći projekt na području Dubrovnika, te daljnja izgradnja mreže u drugim dijelovima Hrvatske.

Sve takve poteze možemo pozdraviti, jer su pozitivni i za jednu i za drugu stranu:

tvrtka je normalno zainteresirana za dobitak, dok je sva radna snaga mobilizirana među domaćima. To naravno donosi smanjenje nezaposlenosti i gospodarski porast.

Posebno me se dojmila pohvala gospodina Arninga upućena visokom radnom moralu hrvatskih suradnika, među kojima ima kako kaže «nulu bolovanja».

Vedrana Češljarić

## Međunarodna razmjena studenata Studij je vani dragocjeno iskustvo

*U inozemstvo po znanje*

Hrvatska ima punopravno ili pridruženo članstvo u nekoliko međunarodnih asocijacija i na temelju bilateralnih ugovora ostvaruje znanstvenu, tehničku, tehnološku i visokoobrazovanu suradnju sa četrdesetak zemalja. Jedna je od čvršćih i dugotrajnijih suradnji ona s osam srednjoeuropskih zemalja okupljenih u CEEPUS programu. Jedan od važnijih segmenata tog programa jest razmjena studenata i sveučilišnih profesora. U prošloj je akademskoj godini devet zemalja članica CEEPUS-a razmijenilo ukupno 2285 profesora i studenata. Hrvatska je ugostila 92 studenta i 48 profesora, a 20 je naših profesora i 66 studenata otišlo na sveučilište u neku od CEEPUS zemalja.

Aleksandar Šarac, apsolvent zagrebačkog farmaceutskog fakulteta, dva je mjeseca proveo na farmaciji u češkom gradu Hradec-Kralove. On je rekao:

- *To je bilo vrlo korisno iskustvo jer sam u jednom njihovom dobro opremljenom zavodu vidio opremu koju mi nemamo. Radio sam tamo diplomski rad. Imaju lošiju informatičku opremu nego mi, ali mnogo toga funkcionira putem e-maila - prepričava svoje dojmove Šarac. Tvrdi da su smještaj u studentskim domovima i prehrana kudikamo bolji nego kod nas.*

- Apsolventica je medicinske biokemije Margareta Radić prošle godine bila na dvotjednoj razmjeni u Ljubljani, a ove se godine sprema u Prag.

- *Naši studenti imaju loše mišljenje o svom studiju, ali u usporedbi sa slovenskim kolegama, tvrdim da mi znamo više, imamo puno više prakse i općeg znanja. Oni imaju puno više novca nego mi, ali naše znanje i programe ne bih mijenjala za njihove kaže Margareta Radić.*

I. Kustra, Večernji list 2003.

**Ivica Košak**

## ZNANSTVENI PRINOS GOSPODARSTVENIH STRUČNJAKA IZVAN DOMOVINE

*Pojedinci iz mladoga naraštaja hrvatskoga iseljeničtva izvanredno se uklapaju u svjetske tokove proizvodnje i trgovine, a znatni broj održava trajne veze sa znanstvenim institucijama u domovini, što predstavlja most koji povezuje hrvatsku znanost sa svjetskim zbivanjima na tragu tradicije koju su stvorili velikani poput Nikole Tesle i Vladimira Preloga, na koju s pravom možemo biti ponosni • Promidžba gospodarstvenika, u okviru desetogodišnjega iskustva društva AMAC Deutschland e.V., rezultirat će, nadamo se, novim dostignućima hrvatskih akademskih građana na njemačkome govornome području*

U Republici Hrvatskoj je 2006. godina posvećena izumitelju Nikoli Tesli (1856.-1943.) i znanstveniku Vladimiru Prelogu (1906.-1998.). Obojica su postigli svjetsku slavu izvan domovine i time dijelili stoljetnu sudbinu iseljenih Hrvata u svijetu. I dok je nobelovac, profesor Prelog ostao u sjećanju malome broju znanstvenika s specifičnoga područja, Nikola Tesle nije izgubio na popularnosti u širokom sloju pučanstva. Razlog za to nije samo u praktičnoj naravi Teslinih otkrića nego i njegov nastup u javnosti. Tesla je već na početku svoje karijeru u Sjedinjenim Državama znao iskoristi moć novinstva u javnosti. Prisna veza i prijateljstvo s glasovitim piscem Markom Twainom umnogome je pomogla. Robert Underwood Johnson, publicist, pjesnik i bonvivan, s dobrim vezama u krugovima high societyja popularizirao je našega izumitelja. Autobiografsko djelo *Moji izumi – My Inventions* izašlo je u originalu na engleskome jeziku i tek je kasnije prevedeno na hrvatski te na njemački kojim se Tesla privatno, kao iseljenik iz Austro-ugarske Monarhije, služio do kraja života. Uspjesi znanstvenih radova, otkrića ili izuma ovise i o tome kako se njihova opća korisnost prenosi u javnosti. Danas su pojedinci iz mladoga naraštaja hrvatskog iseljeničtva izvanredno uklopljeni u svjetske tokove proizvodnje i trgovine. Nemali broj održava trajne veze sa znanstvenim institucijama

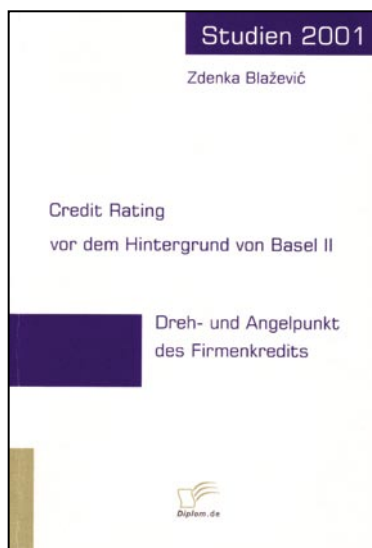
u domovini, što predstavlja svojevrsni most koji povezuju hrvatsku znanost sa svjetskim zbivanjima. Društvo bivših studenata hrvatskih sveučilišta – Alumni Alma Mater Croaticae u Njemačkoj već petnaest godina radi na okupljanju znanstvenih publikacija mlade iseljeničke generacije.

U radionici na temu *Kako od znanosti do poduzetništva*, a u sklopu godišnjeg sabora, 25. 3. 2006., predstavljeno je izdanje znanstvenih radova suvremenih hrvatskih autora.

### ***Kreditiranje i rizici u poslu***

Pod utjecajem globalizacije i internacionalizacije tržišta novca, porasta koncentracije i pojačane konkurencije, menadžment kreditnih rizika u bankama zaokuplja sve veću pozornost.

**Credit Rating vor dem Hintergrund vom Basel II – Credit Rating i pozadina sporazuma o vlastitom kapitalu „Basel II“** rad je Zdenke Blažević objavljen 2002. u Hamburgu <sup>1</sup>. Komisija za nadzor nad bankama u Baselu izdala je koncepciju za novi sporazum o vlastitom kapitalu (“Basel II”). Dok je do danas, prema prvom načelu vlastitog kapitala, za svaki kredit bilo potrebno imati paušalno 8% vlastita kapitala – i to bez obzira na individualni bonitet dužnika – ubuduće će provjera boniteta dužnika pomoću rejtinga biti presudan kriterij za određivanje potrebnoga vlastitoga kapitala za kreditni rizik. Taj način ujedno i omogućuje diferencirano uvjetovanje pri odobravanju. U ovome radu je



*Knjiga Zdenke Blažević analizira tržište novca*

<sup>1</sup> Knjiga je predstavljena na literarnoj tribini u sklopu sajma knjige u Frankfurtu 2002. cf. GLASNIK AMAC-Deutschland e.V. Frankfurt/M. 2002. ff46.



analizirano buduće značenje rejtinga/odnosno mjesta na ljestvici kao i važna uloga u menadžmentu kreditnih rizika i općenito u kreditnim poslovima u bankama. Spominjanje riječi “Basel II” u mnogima budi neugodan osjećaj: Na jednoj strani su to dužnici srednjega staleža, koji strahuju da će ubuduće, samo znatno teže ili uz nepovoljne uvjete, moći dobiti kredit, a na drugoj mnogi bankovni i financijski stručnjaci koji su se našli pred kompleksnim djelom za čije značenje znaju, ali čiji sadržaj često ne razumiju u potpunosti. Onima, dakle, kojima je donekle poznato financijsko poslovanje, sada se pruža prigoda da čitajući ovaj diplomski rad uđu u tu materiju. Jasna i pregledna struktura, razumljivo tumačenje i težih tema i diskusija te njihovo vrjednovanje uvode - korak po korak - u rasvjetljavanje najvažnijih elemenata novih prijedloga iz Basela.

### ***Tajna uspješne prodaje***

Kristina Sušac upotpunjuje ovu ekonomsku problematiku svojim djelom **The Secrets of Successful Selling – Tajna uspješne prodaje**, izdanim u Londonu 2004<sup>2</sup>. Bivša studentica Zagrebačkoga sveučilišta prikazuje američku stranu medalje uspješnoga poslovanja - prodaje. Ona daje praktične instrukcije i ključne upute za sve vidove tržišnoga nastupa. U svome djelu Sušac objašnjava kako za put prema uspjehu nije potrebno otkrivati tajne nego usavršiti vještine, motivaciju i odlučnost nastupa. Posebna pozornost posvećuje se odnosu prema klijentu, a knjiga sadrži dvadesetak preglednih rješenja za ‘korak po korak’ strategiju. Preglednost uvježbavanja pojedinih vještina dopušta samokontrolu kao mjerilo napretka. Segmentiranje poslovnoga koraka omogućava, prema autorici, i pravovremenu korekciju strategije, ukoliko to bude potrebno. Ovo djelo, čiji prijevod priprema zagrebačka Školska knjiga, sažeto je višegodišnje iskustvo obuke za poduzetnike u vodećim svjetskim tvrtkama.

### ***Privatizacija i povijesno naslijeđe***

Knjiga „Path-Dependent Development in the Western Balkans – The Impact of Privatization“. **Održivi razvoj na Zapadnom Balkanu – utjecaj na privatizaciju**“ koju je izdao **Siniša Kušić**, ekonomist sa Sveučilišta Johann Wolfgang Goethe u Frankfurtu predstavlja zbirku znanstvenih radova. U uvodu, koautor **dr. Kušić**, naglašava kako postoji mali broj istraživanja koja se bave regijom Zapadnog Balkana, što je ujedno bio poticaj za takav projekt. Autori knjige su i internacionalno priznati stručnjaci u zemljama koje tematski obrađuju. Među njima i bivši ministar, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, prof. dr. Dragoljub Stojanov i prof. dr. Milorad Filipović, redoviti

---

<sup>2</sup> The Secrets Of Successful Selling, Duncan Baird Publishers, London 2004.

profesor Ekonomskoga fakulteta u Beogradu. Knjiga tematski obrađuje privatizaciju kao jedan od važnijih čimbenika razvoja ekonomskih sustava Zapadnoga Balkana, tj. Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, Makedonije i Albanije. Kušić zaključuje kako u svim tim zemljama politika i realizacija privatizacije nije samo rezultat ekonomskih razmišljanja, već zbroj društveno poželjnih i političko izvedivih metoda, mahom povijesno ograničenih... Kao primjer navodi samoupravljanje i društveno vlasništvo, obilježja ekonomskoga sustava bivše SFRJ, koja su utjecala na izbor metoda privatizacije njenih država sljednica. Takvi povijesni „utjecaji“ ondje su i danas posebno vidljivi te negativno djeluju na gospodarski razvoj regije. Jedino Slovenija i Hrvatska uspjele su u zadnjih 15 godina izbjeći tom vrtlogu povijesti i postati priznati uzor za druge države u regiji. Međutim, Hrvatska do danas nije uspjela nadoknaditi loše rezultate pretvorbe, a jasno je da su ‘dobitnici’ direktori i politički igrači i da su izabrane metode i sama realizacija primjer povijesnoga utjecaja na razvoj gospodarstva jedne države.



*Dr. Siniša Kušić*

## ***Inovativno poduzetništvo u Hrvatskoj***

Claudia Grupe i dr. Siniša Kušić, suradnici na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta J. W. Goethe u Frankfurtu, predstavili su 19.01.2006. znanstveni rad pod naslovom: *Inovativno poduzetništvo u Hrvatskoj*<sup>3</sup>. Knjiga je svojevrsni nastavak radova objavljenih u zborniku radova: *Siniša Kušić (ed.): Path-Dependent Development in the Western Balkans - The Impact of Privatization*<sup>4</sup>. Hrvatsko gospodarstvo predmet je zanimanja znanstvenih suradnika, okupljenih na katedri prof. dr. Bauera, sa zadatkom prikaza privrednih potencija jugoistočne Europe.

Primijenjena znanost u poduzetništvu jedan je od ključnih preduvjeta za uspješno poslovanje. U knjizi je predstavljena analiza poslovanja malih poduzeća i njihova usmjerenost prema primjeni inovativnih produkata u proizvodnji. Put od otkrića ili inovacije do proizvoda, koji može izdržati pritisak konkurencije na tržištu, nije samo mukotrpan nego i skup. Visoku cijenu kreacije novoga proizvoda mogu si dopustiti tek velika poduzeća s dovoljnom zalihom vlastita kapitala. Nasuprot tome, mala i srednja poduzeća, koja su nastala upravo iz želje pronalazača da ostvari svoju inovaciju, su u pravilu bez vlastita kapitala. U predavanju na Frankfurtskom Sveučilištu istaknuto je kako postoji ogroman dotok kapitala u Hrvatsku, ali samo mali dio je usmjeren kao investicijski kapital za neovisnu proizvodnju. I dok su privatna domaćinstva prezadužena potrošačkim kreditima, poduzeća koja su osnovana s ciljem uspostavljanja proizvodnje doživljavaju transformaciju u isključivo prodajne centre. U Hrvatskoj se potrošnja zadovoljava uvozom, a taj uvoz je omogućen potrošačkim kreditima. Rješenje ove dileme nalazimo u podnaslovu knjige: *Is there a Market for Venture Capital?* **Postoji li tržište (u Hrvatskoj) za zajednička ulaganja?** Potvrdni odgovor na ovo pitanje je ujedno i zadaća novog ustrojstva hrvatskoga gospodarstva čiji razvoj ovisi o organizaciji suradnje sa stranim partnerima. Knjiga je pisana na engleskim jezikom. Iako je njezina namjena da posluži budućim istraživanjima kao orijentacija i podloga za znanstveni rad, ostaje, i za širu publiku, nužan priručnik za razumijevanje (ne)uspjeha hrvatskoga poduzetništva. Ekonomski fakultet u Frankfurtu je jedina znanstvena institucija u svijetu koja se javno bavi predmetom razvoja gospodarstva u Hrvatskoj. Jesu li poduzetnici u Hrvatskoj pripremljeni za izazov i pritisak konkurencije na tržištu EZ? Kakva je njihova ponuda i što ih koči u razvoju? Na temelju teoretskih i empiričkih postavki razrađena je osnova za raščlambu situacije u hrvatskom poduzetništvu. Terensko ispitivanje provedeno u krugu više zagrebačkih poduzetnika ukazalo je na potrebe, slabosti i mogućnosti razvoja poduzetništva u Hrvatskoj.

---

<sup>3</sup> Nomos Verlag, Baden Baden 2005, S. 140.

<sup>4</sup> Europäischer Verlag der Wissenschaften Peter Lang, Frankfurt am Main 2005, S. 220.

Zanimljivo je što se analize ovih ispitivanja teoretski uklapaju u radove Zdenke Blažević i Kristine Sušac iako su oni nastali potpuno neovisno, ne samo u vremenskom rasponu, nego i posve drugom gospodarskom prostoru. *Rating/status* hrvatskih poduzetnika ne zadovoljava kriterije dogovora Basel II što bitno otežava zajednička ulaganja stranoga kapitala u hrvatsko poduzetništvo. Analiza s terena pokazuje kako se nemali broj hrvatskih poduzetnika bavi isključivo trgovinom iako su registrirani i za proizvodnu djelatnost, a znamo kako konkurentnost domaćih poduzetnika ovisi u brzini uklapanja u globalne tokove svjetske privrede.

### ***Alumni - kamenčić u mozaiku globalnoga razvoja hrvatskih sveučilišta?***

Društvo AMAC-Deutschland e.V. organiziralo je 25.03.2006. radionicu na temu Uloge sveučilišne nastave i znanosti na poduzetništvo. Sudionici okruglog stola bili su Petra Jung Erceg u ime Fraunhofer-Institut-a für System- und Innovationsforschung Karlsruhe i Ivan Orešković, poduzetnik i direktor poduzeća OPC – Orešković Project Consulting – Frankfurt. Gospođa Jung-Erceg je poznata u znanstvenim krugovima po radovima na temu uslužnih djelatnosti kao pratnje proizvodnje <sup>5</sup>. U zborniku radova, u kojemu naša kolegica sudjeluje kao koautor, naglašava se kako, ne samo kvaliteta, već i uslužna djelatnost koja prati proizvod čine cjelinu koja garantira uspjeh na tržištu. Na toj radionici je predstavljena studija Fraunhofer-Instituta iz Karlsruhea: *Techno-organisational innovation in the European manufacturing industry* <sup>6</sup>. Ova studija obuhvatila



*Sudionici okruglog stola Petra Jung Erceg u ime Fraunhofer-Instituta für System - und Innovationsforschung Karlsruhe i Ivan Orešković, poduzetnik i direktor poduzeća OPC – Orešković Project Consulting – Frankfurt*

<sup>5</sup> Lay, G.; Jung Erceg, P: Produktbegleitende Dienstleistungen - Konzepte und Beispiele erfolgreicher Strategieentwicklung, Berlin, Heidelberg: Springer Verlag. 2002.

<sup>6</sup> Bulletin, Fraunhofer Institut, karlsruhe, Nov./Dez. 2005

je hrvatsko gospodarstvu u kojem je, u odnosu na druge europske zemlje, korištenje inovacija u proizvodnji na dnu ljestvice ali koje prednjači u organizaciji timskoga rada. U hrvatskoj industriji, zanimljivo, primjenjuje veći broj automata za proizvodnju (robotizirana postrojenja) od EU - integrirane Slovenije.

### ***Patentirani proces proizvodnje u građevinarstvu***

Ivan Orešković<sup>7</sup> je na radionici AMAC-a 2006. predstavio TVD sistem za građevinske objekte, patentirani proces proizvodnje nastao na osnovi istraživačkih radova na Zagrebačkom i Osječkom Sveučilištu. TVD PROCESS (Transformibilno varijabilni dizajn predstavlja brzi, ekonomični i visokokvalitetni sistem građenja. Pogodan je za svaki arhitektonski oblik i standard izvedbe i objedinjuje arhitektonsko i građevinsko projektiranje s proizvodnjom građevnih elemenata i građenjem. Usklađuje ga sa zahtjevima investitora uz minimalnu cijenu i zastoje u gradnji. TVD PROCESS je baziran na jednostavnom konceptu kojim su postojeći građevni materijali modificirani i prilagođeni tako da je nekoliko faza gradnje povezano, a transport materijala na gradilištu maksimalno mehaniziran. Pri tome nema osobitih zahtjeva za izučenim radnicima i složenim i teškim građevnim strojevima. Patentiran je ne samo konstruktivni element, nego i cijeli proces gradnje primjenom prefabriciranih modularnih TVD-elemenata. Postupak je primjenjiv za objekte svih vrsta: stambene i poslovne objekte, crkve, škole, bolnice, proizvodne i skladišne hale, hladnjače, itd. Sistem omogućava izvođenje konstrukcije koja se sastoji od vertikalnih i horizontalnih nosivih elementa koji u sebi već sadrže termičku i zvučnu izolaciju. Zgrade se ovim sistemom mogu graditi u seizmičkim i neseizmičkim područjima<sup>9</sup>.

### ***Uspjeh gospodarstva uz suradnju sveučilišnih ustanova i poduzetnika***

Prvi svjetski gospodarski forum - *Weltwirtschaftsforum (WEF/CH)* iznosi u studiji «Global Competitiveness Report 2002»<sup>10</sup> kako jedna od glavnih prednosti uspješnog američkog gospodarstva leži u dobroj vezi između **sveučilišnih ustanova i poduzetništva**. Udruženja bivših studenata europskih sveučilišta niču, prema američkom uzoru, poput gljiva poslije kiše. Da nije riječ samo o još jednom vidu amerikanizacije *Staroga kontinenta*, znamo iz povijesti. Alumni organizacije stara su pojava doživotne veze studenata i visokih učilišta, kako sa starim njemačkim tako i s ostalim europs-

---

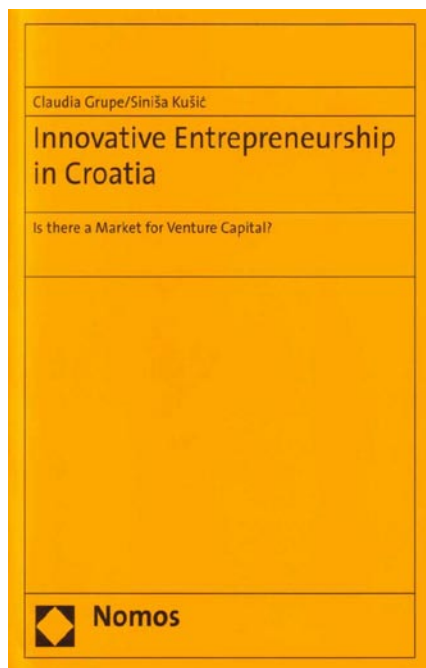
<sup>8</sup> cf. Tehnički vjesnik, Znanstveno-stručni časopis tehničkih fakulteta Sveučilišta u Osijeku (1330-3651) 7 (2000), 3-4; 13-18

<sup>9</sup> Deutsches Patentamt, DE 196-36-828 A1, Frankfurt/Main, Savezna republika Njemačka, 1996.

<sup>10</sup> cf. Glasnik, Frankfurt 2004. ff 16-17

kim sveučilištima, a zna se da su prema njihovu uzoru stvarana sveučilišta u *Novome svijetu*. Razlika između američkoga i europskoga školskoga sustava samo je prividna. Porezni sustav u Sjedinjenim Državama donatore znanstvenih i obrazovnih institucija nagrađuje oslobađanjem od poreza, dok se u Europi školstvo financira iz poreza. Analiza sveučilišnih prihoda pokazuje kako i europski porezni obveznici mogu svoje donacije uračunati u rashode koji se ne oporezuju, a na drugoj strani, američka sveučilišta se, više od dvadeset posto, koriste sredstvima iz proračuna američkog Ministarstva za obranu koja se dijele na izravne dotacije za znanstvena istraživanja i na stipendije za veterane. Iako se novčana sredstva koja stoje na raspolaganju američkom i europskom visokom školstvu ne razlikuju u iznosu, uočljiva je razlika u uspješnosti primjene znanja i korištenja znanstvenih institucija u Sjedinjenim Državama. Pragmatički pluralizam američkoga društva omogućava da se te veze ostvaruju bez formalnih i birokratskih prepreka. U Europi je bitno drugačije. Tako npr. zakoni iz tridesetih godina brane i onemogućavaju apsolutnu jednog tehničkoga fakulteta u Njemačkoj poduzetničku djelatnost za koju je potrebna dozvola cehovskoga udruženja.

*Griješimo kada tražimo naše ljude, koji su se obogatili u inozemstvu, kako bi donijeli novac u Hrvatsku i tako pomogli privredu, jer imamo jak intelektualni potencijal koji ne koristimo.*



*Claudia Grupe i dr. Siniša Kušić, suradnici na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta J. W. Goethe u Frankfurtu, predstavili su 2006. knjigu pod naslovom **Inovativno poduzetništvo u Hrvatskoj***

Pretpostavljam da je tim riječima predsjednik Republike Hrvatske na III. saboru AMAC/AMCA 2003. u Zagrebu, želio odati priznanje vrlinama i vještinama koje su bivši studenti stekli u migraciji, ali ta izjava ostaje bez učinka ako se ne vrijednuje uloga pripadnika alumni organizacija koji trebaju, na američkom primjeru, činiti **sponu** između znanosti i poduzetništva. Zbivanja i aktualne teme hrvatskoga visokoga školstva zaokupljaju pozornost bivših studenata od kojih pet i pol tisuća živi i radi u SR Njemačkoj. Almae Matris Alumni Croaticae Deutschland e.V. (AMAC Deutschland) okuplja sveučilišne apsolvente i znanstvenike koji su voljni, kao prilog integraciji iseljeništva, pružiti svoj znanstveni kapital stečen u više desetljeća rada u različitim strukama u Europi. U tome AMAC-Deutschland, u suradnji s predstavnicima AMAC/AMCA Mundi, želi povezivanjem pojedinačnih dostignuća stvoriti infrastrukturu gospodarskih ili znanstvenih namjena. Korištenje te infrastrukture u promicanju sveučilišne kulture jest realna šansa, ne samo za obogaćenje nastavne građe, nego i za ostvarenje gospodarske dobiti. Vizija budućega rada proizlazi iz dosadašnjih etapa u kojima je AMAC Deutschland i do sada djelovao. U tom kontekstu dr. sc. Ivo Derado iz Max-Planck-Instituta u Münchenu kaže: »Ne banalizirajmo znanost ako želimo preživjeti globalizaciju.«<sup>11</sup> U Glasniku 7 (2004., 22-27) autori Češljar, Košak i suradnici prikazuju situaciju i probleme u razvitku gospodarskih odnosa Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke.

---

<sup>11</sup> Glasnik 8, Frankfurt 2005., 9-10

## Summary

# THE ECONOMY IN RESEARCH WORKS BY CROATIAN EMIGRANTS

The success of research work, scientific discoveries and inventions depends largely on how their general usefulness is presented to the public. Nowadays people from the younger generation of Croatian emigrants are exceptionally well in tune with global trends in production and commerce. A number of scientists from the emigrant communities maintain permanent contacts with research institutions in the homeland, creating a bridge that links Croatian science with global events. The society of former students of Croatian universities, the Alumni Alma Mater Croaticae in Germany has for fifteen years worked at collecting research books and studies by people from the young generation of emigrants.

Published research works by contemporary Croatian authors from the emigrant communities such as economics experts Zdenka Blažević, Kristina Sušac, Siniša Kušić and others were presented at a *workshop* on the topic of research-based business enterprise held during the annual AMCA assembly, held on March 25th of 2006.

## Resúmen

# LA ECONOMÍA EN LOS TRABAJOS CIENTÍFICOS DE LOS EMIGRANTES CROATAS

El éxito de los trabajos científicos, descubrimientos o inventos, en gran parte depende del modo cómo su utilidad general es presentada al público. Hoy, algunos de los integrantes de la generación más joven de la diáspora croata están incorporados en las corrientes de producción y comercio mundiales. Cierta número de científicos de la diáspora mantiene vínculos duraderos con las instituciones científicas en la Patria, un hecho que representa una especie de puente que une la ciencia croata con los asuntos mundiales. La sociedad de los ex-alumnos de las universidades croatas Alumni Alma Mater Croaticae en Alemania se empeña ya por décimoquinto año consecutivo en juntar libros y estudios científicos de la generación joven de emigrantes.

En el taller han sido presentadas sobre el tema empresariado fundado en base a resultados científicos, en el conjunto de la asamblea anual del AMCA 25.08.2006, las ediciones de trabajos científicos de autores contemporáneos croatas de la diáspora, como ser: peritos en economía Zdenka Blažević, Kristina Sušac, Siniša Kušić y otros.